

UITSpraak

Zaaknummer: KZ/2017/05 en KZ/2018/01
Datum: 15 januari 2019

Uitspraak van de Stichting Rentmeesterskamer in de klachtzaken tegen:

[RENTMEESTER],
verbonden aan [kantoor],
wonende en zaakdoende aan de [straat] te [plaats],
verwerende partij, hierna te noemen: de rentmeester,
procederend in persoon.

1. Het verdere verloop van de procedure

1.1. Eerder zijn in de zaken met zaaknummers KZ/2017/05 en KZ/2018/01 tussenbeslissingen geweest, waarin – kort samengevat – de klagers wegens gebrek aan belang niet-ontvankelijk zijn verklaard. De Rentmeesterskamer heeft geoordeeld dat de rentmeester zich desondanks dient te verantwoorden tegenover de Rentmeesterskamer. Daarnaast heeft de Nederlandse Vereniging van Rentmeesters (NVR) gevraagd een onderzoek in te stellen. De zaken zijn vervolgens gevoegd en zijn gelijktijdig ter zitting behandeld.

1.2. De zaak is behandeld door een uit de Rentmeesterskamer samengestelde commissie van onderzoek ter zitting van 23 november 2018. De rentmeester is verschenen en heeft ter zitting zijn standpunt nader toegelicht.

1.3. Op verzoek van de Rentmeesterskamer heeft de rentmeester op 3 december 2018 nog nadere stukken ingediend. Deze stukken maken deel uit van het dossier.

1.4. Na sluiting van de zitting is op 5 december 2018 nog een schriftelijke zienswijze met enkele bijlagen binnengekomen van [de derde klager].

1.5. Ten slotte heeft de Rentmeesterskamer een dag bepaald voor de uitspraak.

2. De relevante documenten

2.1. Thans bevinden zich naast de hierboven genoemde documenten de volgende stukken in beide dossiers:

- het klaagschrift van 4 oktober 2017 van [de eerste klager] (hierna: de eerste klager), buurman van wijlen [opdrachtgeefster]
- het verweerschrift van de rentmeester van 25 november 2017
- de tussenbeslissing van de Rentmeesterskamer van 13 maart 2018
- de brief met bijlage van de rentmeester van 15 maart 2018
- het klaagschrift van 9 april 2018 van [de tweede klager] (hierna: de tweede klager), familie van [opdrachtgeefster]
- het verweerschrift van de rentmeester van 16 mei 2018
- de tussenbeslissing van de Rentmeesterskamer van 18 september 2018

Datum: 15 januari 2019

- de ongedateerde brief van [de vader van de eerste klager]
- de brief van mevrouw [X] van 2 oktober 2018
- de brief met bijlagen van [de tweede klager] van 15 oktober 2018.
- de e-mail van de directeur van de Koninklijke Nederlandse Vereniging van Rentmeesters (hierna: de NVR) met bijlage van 8 november 2018
- de e-mail met bijlagen van de rentmeester van 12 november 2018
- de twee e-mails met bijlagen van de rentmeester van 13 november 2018.

3. De verdere beoordeling

3.1. In de gemeenschap [plaats] is bij diverse personen onrust ontstaan over de handelwijze van de rentmeester ten opzichte van zijn opdrachtgeefster. Verschillende personen hebben de Rentmeesterskamer benaderd. De Rentmeesterskamer heeft de eerste en tweede klager (KZ/2015/05 respectievelijk KZ/2018/01) wegens gebrek aan belang niet-ontvankelijk verklaard, maar desondanks geoordeeld dat de rentmeester zich dient te verantwoorden ten overstaan van de Rentmeesterskamer.

3.2. Omdat in de tussenbeslissingen van 13 maart 2018 en 18 september 2018 de eerste en tweede klager in deze zaak niet-ontvankelijk zijn verklaard, maken zij geen deel meer uit van deze procedure. De nader toegezonden brieven van de vader van de eerste klager, van mevrouw [X] en van de tweede klager zijn weliswaar tot de processtukken gaan behoren, maar voormelde personen zijn niet uitgenodigd voor de zitting en zijn ook geen partij geworden in deze procedure. Hun informatie wordt gebruikt in het verdere onderzoek.

3.3. Per e-mailbericht van 8 november 2018 heeft de heer ir. A.G. Dijkhuis, directeur van het bureau NVR, namens het Hoofdbestuur de Rentmeesterskamer verzocht een onderzoek in te stellen naar de handelwijze van de rentmeester. De bevoegdheid daartoe te verzoeken volgt uit artikel 2 sub c van de Statuten van de Stichting Rentmeesterkamer. De Rentmeesterskamer zal dat verzoek inwilligen, te meer nu reeds een onderzoek naar de handelwijze van de rentmeester aanhangig is. Bij dit verzoek was correspondentie gevoegd met [beheersorganisatie] en correspondentie met [de heer Y], predikant te [plaats], die op zijn beurt kritische vragen stelt bij de handelwijze van de rentmeester.

3.4. De rentmeester heeft naar aanleiding van de stukken die na de tussenbeslissing van 18 september 2018 door verschillende partijen zijn ingediend per e-mail gereageerd. De rentmeester heeft eveneens verschillende stukken in het geding gebracht. Die stukken maken eveneens onderdeel uit van de procedure.

3.5. Tot slot is ook de op 5 december 2018 van een derde partij ([de derde klager]) ontvangen schriftelijke zienswijze aan het dossier toegevoegd. Daarbij waren enkele bijlagen gevoegd, voornamelijk e-mails aan de rentmeester, over de verhuizing en de nieuwe woonomgeving van [opdrachtgeefster]. De Rentmeesterskamer realiseert zich dat de rentmeester op het laatste document niet meer heeft kunnen reageren en zal daaraan de gevolgen verbinden die zij geraden acht.

De thema's

3.6. In de klachten en de overige brieven komt steeds naar voren dat de rentmeester op meerdere wijzen de Gedragscode NVR heeft geschonden. Zo zou hij niet te goeder trouw en niet integer hebben gehandeld, zou hij eigen belang voorop hebben gesteld, zou hij belangen hebben gekregen bij onroerende zaken van een cliënt en zou hij belangenverstrengeling niet hebben voorkomen. Meer concreet gaat het hierom dat de rentmeester misbruik zou hebben gemaakt van het vertrouwen dat zijn cliënt in hem heeft gesteld, althans ongeoorloofde druk zou hebben uitgeoefend, om in het bezit te komen van de eigendommen van deze cliënt.

3.6.1. De eerste klager brengt het aldus onder woorden: *Het feit dat de rentmeester reeds vóór de dood van zijn cliënt een landgoed heeft gesticht (op haar kosten) en dit zich nog voor haar dood geheel kosteloos heeft laten schenken is in mijn ogen een daad die niet anders omschreven kan worden als een NVR-lid onwaardig en geenszins in het belang van zijn opdrachtgeefster.*

3.6.2. De tweede klager schrijft: *De rentmeester betaalde geen huur voor de boerderij, waar hij na het vertrek van zijn opdrachtgeefster kantoor was gaan houden. In mei 2016 krijgt hij deze boerderij van haar geschonken, waar ze direct spijt van had en waarover zij zich erg onzeker voelde. Voorwaarde van de schenking was dat hij deze boerderij gaat bewonen en alles in oude staat houdt. De rentmeester laat echter enkele verbouwingen uitvoeren en laat centrale verwarming aanleggen. De rekening voor deze verbouwingen van de boerderij, die op dat moment al in zijn bezit is presenteert hij aan zijn opdrachtgeefster, die deze betaalt. Zij klaagt regelmatig over de hoge rekeningen van de rentmeester. In september 2017 wordt de opdrachtgeefster van de rentmeester in het hospice opgenomen waar zij een aantal dagen later overlijdt. Enkele dagen voor haar overlijden wordt in het hospice haar testament gewijzigd ten gunste van de rentmeester. Hij wordt de enige erfgenaam.*

3.6.3. Namens het Hoofdbestuur van de NVR vraagt de directeur aan de Rentmeesterskamer te willen onderzoeken of de rentmeester mogelijk artikel 5 van de Gedragscode¹ heeft overtreden door van zijn principaal een schenking of een nalatenschap te aanvaarden. Bij dit verzoek waren twee berichten gevoegd met betrekking tot deze kwestie: een mailbericht van de predikant, [Y], te [plaats] en een brief van de directeur – bestuurder van [de beheersorganisatie], behandeld door de rentmeester van deze organisatie, ing. [Z].

3.6.4. Het mailbericht van 28 maart 2018 van de predikant luidde, samengevat, als volgt: *Het gaat om een mevrouw die in het bezit was van twee boerderijen en ongeveer 25 ha grond. Voor het beheer heeft ze een rentmeester aangesteld. Mevrouw is op leeftijd en gaat in een verzorgingshuis wonen. De rentmeester betreft de boerderij waar mevrouw woonde. In eerste instantie om daar kantoor te houden, maar later ook om daar te gaan wonen. Vermoedelijk wordt er geen huur betaald door de rentmeester. Mevrouw krijgt wel rekeningen in verband met aanpassingen van de woning. De zorg van de rentmeester strekt zich gaandeweg ook uit tot het regelen van enkele andere zaken. Zo heeft de rentmeester geholpen bij het vinden van een geschikte kamer in een verzorgingshuis. Mevrouw heeft geen verdere naaste familie en is ook enigszins wereldvreemd en sterk beïnvloedbaar.*

---

¹ Artikel 5 luidt: Boven een overeengekomen honorering c.q. overeengekomen arbeidsvoorwaarden zal de rentmeester NVR in verband met zijn taakvervulling van anderen dan zijn opdrachtgever geen giften, kortingen of andere voordelen bedingen of aanvaarden.

Datum: 15 januari 2019

Mevrouw wordt ziek en in een hospice opgenomen, daarbij begeleid door de rentmeester. Drie dagen voor haar overlijden wordt haar testament gewijzigd en wordt de rentmeester de enige erfgenaam. (...) Het wekt bevreemding dat het testament vlak voor haar overlijden is gewijzigd ten gunste van de rentmeester.

3.6.5. De brief van de rentmeester van [de beheersorganisatie] namens de directeur-bestuurder daarvan luidde, samengevat: *Van diverse familieleden en burens van wijlen [opdrachtgeefster] hebben wij moeten vernemen dat u in de omgeving [plaats] mondeling naar buiten brengt dat onze stichting geen interesse had in vererving van haar bezit en u om deze reden tot enig erfgenaam bent benoemd in plaats van onze stichting. De waarheid is echter geheel anders en u weet heel goed dat op uw verzoek als rentmeester van [opdrachtgeefster] onze rentmeester, de heer ing. [Z], samen met de notaris, de heer mr. [A], op 24 juli 2014 een bezoek heeft gebracht aan [opdrachtgeefster]. U heeft toen expliciet gevraagd of onze stichting de boerderij met erf en omliggende gronden in de nabije toekomst wilde aanvaarden als erfenis. Wij hebben geantwoord dat het bezit goed inpasbaar was binnen ons beheer. Wij zijn dus wel degelijk geïnteresseerd geweest in de verwerving van het bezit van uw principaal.*

3.6.6. Tot slot de brief met de zienswijze van [de derde klager]. In deze brief wordt gerefereerd aan een bezoek van de rentmeester van [de beheersorganisatie], samen met de notaris en de rentmeester aan [opdrachtgeefster] op een zomerdag die zij vier jaren eerder situeert en wel in 2010. Tijdens dit bezoek is aan de orde geweest of [de beheersorganisatie] geïnteresseerd zou zijn in de verwerving van haar bezit, waarop bevestigend was gereageerd. Verder wordt in de brief beschreven dat de rentmeester na het overlijden van de huisgenoot van [opdrachtgeefster] (een 20 jaar oudere neef) steeds vaker voor haar taken als mantelzorger uitvoerde. Ook verhaalt de brief dat naar zeggen van [opdrachtgeefster] de rentmeester zich daar voor liet betalen en ook overigens gepeperde rekeningen stuurde; en voorts dat het allemaal niet klopte en dat de rentmeester nu ook al het huis had afgepakt, aldus [opdrachtgeefster] volgens de [derde klager].

3.7. Het centrale thema in de hiervoor samengevatte brieven betreft de verwerving door de rentmeester van de eigendommen van zijn opdrachtgeefster. Vaststaat dat na het vertrek van zijn opdrachtgeefster de rentmeester de boerderij heeft betrokken en als kantoor is gaan gebruiken en dat hij later, nadat de woning deels of geheel op haar kosten was opgeknapt, er met zijn gezin is gaan wonen. Voorts staat vast dat de rentmeester naast zijn taken als rentmeester ook een aantal zorgtaken voor zijn opdrachtgeefster op zich heeft genomen.

3.7.1. Uit de brieven blijkt ook dat er behalve hetgeen hierboven als vaststaand is aangenomen, er heel weinig harde gegevens voorhanden zijn om de diverse verdenkingen van een stevig fundament te voorzien. De verdenkingen blijven veelal steken in geruchten 'van horen zeggen' en in uitingen van gevoelens van onvrede.

Zo schrijft de eerste klager over de verwerving van de boerderij: *“Ook toen waren er al wel twijfels over hoe deze situatie ontstaan was, maar daar is nooit duidelijkheid over gekomen.*

En: “Al met al heb ik het idee dat de hele gang van zaken strijdig is met de gedragscode”.

Datum: 15 januari 2019

En: *“Ik heb het gevoel dat de rentmeester [opdrachtgeefster] in de loop der tijd steeds verder onder druk heeft gezet en zich zo van haar bezittingen eigen heeft gemaakt”.*

De tweede klager formuleert enigszins vergelijkbaar: *“Naar onze mening heeft de rentmeester op ernstige wijze misbruik gemaakt van het vertrouwen van [opdrachtgeefster]”.*

En: *“Naar onze overtuiging heeft de rentmeester zich niet gehouden aan de eed of belofte ...”.*

En: *“Volgens onze overtuiging is de vergoeding die de rentmeester ontving voor zijn werkzaamheden op zijn zachtst gezegd buitenproportioneel ...”.*

Zo ook mevrouw [X]: *“Maar ik ben van mening dat hier zaken niet goed zijn gegaan”.*

Kortom: gevoelens, meningen en overtuigingen.

De directeur van [de beheersorganisatie] bouwt op deze zegslieden voort in zijn brief aan de rentmeester van 10 oktober 2018, waar hij schrijft: *“Van diverse familieleden en burens van wijlen [opdrachtgeefster] uit [plaats] hebben wij moeten vernemen dat u ...”* (en dan volgt het verwijt van misleidende informatieverschaffing).

Het onderzoek

3.8. De Rentmeesterskamer heeft de voorhanden documenten onderzocht, waaronder meerdere notariële akten en correspondentie (brieven en e-mail). Daarnaast heeft zij de rentmeester ter zitting van 23 november 2018 bevraagd en gehoord. Daaruit is het volgende naar voren gekomen.

3.8.1. [Opdrachtgeefster] is in 1938 geboren op [landgoed], een landgoed te [plaats]. Omdat haar moeder kort daarop overleed is zij op 1 of 2 jarige leeftijd opgenomen en opgevoed in het gezin van haar oom en tante, de familie [B], wonende in het vlakbij gelegen [boerderij] te [plaats]. Oom en tante hadden een zoon [C], die ongeveer 20 jaar ouder was dan [opdrachtgeefster]. Neef en nicht hebben vanaf dat moment steeds gewoond op de boerderij [boerderij]. In 2008 of 2009 overleed neef [C]. Zijn nalatenschap met daarin de boerderij viel toe aan [opdrachtgeefster], die ook eigenares was van de boerderij van haar overleden ouders, [landgoed]. De rentmeester was toen al sedert begin jaren negentig betrokken bij [opdrachtgeefster] en het beheer van haar bezittingen en die van haar neef, bijvoorbeeld met het oog op de pacht.

3.8.2. De inrichting en uitrusting van de boerderij [boerderij] was (zeer) gedateerd. [Opdrachtgeefster] heeft de hulp van de rentmeester ingeroepen om te trachten de woning wat comfortabeler te maken en daarin enkele moderne voorzieningen, zoals een badkamer met warmwatervoorziening aan te leggen. Ook heeft zij met de hulp van de rentmeester een wasmachine aangeschaft, die tot dan toe niet in de woning aanwezig was. Toen neef [C] dagelijkse zorg nodig had, heeft de rentmeester die voor hem geregeld. Na het overlijden van neef [C] zijn er in de woning nog enkele modernisering doorgevoerd. In die tijd heeft de functie van de rentmeester als mantelzorger voor zijn toen ruim 70-jarige principaal vorm gekregen. Op zeker moment werd het wonen in de boerderij voor [opdrachtgeefster] bezwaarlijk en heeft de rentmeester gedurende een groot aantal maanden gezocht, later

Datum: 15 januari 2019

---

samen met [de derde klager], naar woonruimte in [plaats]. Uiteindelijk is zij in het najaar van 2014 verhuisd en kwam de boerderij leeg te staan.

3.8.3. In februari 2011 heeft de notaris op verzoek van [opdrachtgeefster] een ontwerp schenkingsakte opgemaakt, waarbij zij het landgoed [landgoed] aan de rentmeester wilde schenken. Nog dezelfde maand is zij daarop teruggekomen.

3.8.4. Op 3 maart 2011 heeft de notaris op verzoek van [opdrachtgeefster] haar testament opgemaakt. De tekst van dit document is niet aan de Rentmeesterskamer vrijgegeven omdat het onder de geheimhoudingsplicht van de notaris valt. Aannemelijk is evenwel dat in dit testament [de beheersorganisatie] als erfgenaam is benoemd, omdat de rentmeester in een mail van 28 maart 2011 aan de notaris schrijft dat [opdrachtgeefster] hem het testament heeft laten lezen en hij daaruit heeft opgemaakt dat alles naar [de beheersorganisatie] zou gaan (behoudens enkele legaten).

3.8.5. Op 21 april 2011 heeft [opdrachtgeefster] bij notaris [A] te [plaats] andermaal haar testament laten vastleggen. In dit testament wordt de rentmeester benoemd tot enige en algehele erfgenaam. Bij zijn vooroverlijden zal [de beheersorganisatie] in zijn plaats treden. De rentmeester claimt dat hij van de inhoud van dit testament destijds niet op de hoogte was. Uit een mailbericht van 21 november 2014 aan de notaris mag worden afgeleid dat hij dat in november 2014 wel was. De Rentmeesterskamer heeft in de stukken noch anderszins enige verifieerbare indicatie kunnen aantreffen dat de rentmeester de wijziging van begunstigde in april 2011 heeft geïnitieerd.

Een erflater kan vanzelfsprekend op een dergelijke beslissing terugkomen, maar vastgesteld moet worden dat uit het testament van 2011 blijkt dat de rentmeester als mogelijke erfgenaam al in 2011 in beeld was, zoals hij kort daarvoor al als mogelijke ontvanger van een schenking in beeld was. De veronderstellingen van klagers en in hun voetspoor de predikant dat deze benoeming tot enig en geheel erfgenaam eerst enkele dagen voor haar overlijden is gerealiseerd in het hospice te [plaats] is dus onjuist. Voorts zijn in dit testament van 21 april 2011 enkele legaten beschreven, waaruit in elk geval duidelijk wordt dat [opdrachtgeefster] in april 2011 wilde dat het landgoed [landgoed] en de boerderij [boerderij] naar de rentmeester zouden gaan.

3.8.6. Toen de boerderij in het najaar van 2014 leeg kwam te staan (en ook al daarvoor) heeft [opdrachtgeefster] met meerdere personen overlegd over de toekomst van haar bezittingen. In dit kader past ook het bezoek van een vertegenwoordiging van [de beheersorganisatie] aan de boerderij in de zomer van 2014. Overigens is inmiddels duidelijk geworden dat de rentmeester bij dit bezoek in het geheel niet aanwezig was. De rentmeester betwist dat hij zich negatief over [de beheersorganisatie] heeft uitgelaten en van de kant van deze organisatie of haar rentmeester zijn geen nadere gegevens of bewijzen ontvangen dat dit wel zo was. [Opdrachtgeefster] heeft ook met de rentmeester gesproken over de toekomst van haar bezittingen, nu zij niet meer woonde op de boerderij en de rentmeester heeft blijkens een mail van hem aan de notaris van 21 november 2014 haar geadviseerd de boerderij te verkopen.

Datum: 15 januari 2019

3.8.7. Uit de diverse ontvangen brieven en uit de verklaring van de rentmeester is gebleken dat [opdrachtgeefster] er groot belang aan hechtte dat de boerderij zou blijven in de staat waarin deze in 2014 verkeerde. Verkoop was dan minder aangewezen omdat een eventuele koper zich aan deze wens weinig gelegen zou laten liggen. In het mailbericht aan de notaris van 21 november 2014 raadt de rentmeester verhuur af, omdat de woning geenszins voldoet aan de huidige eisen voor een huurwoning (één slaapkamer, onverwarmd, niet op gas aangesloten, verouderde elektra en sanitair, geen isolatie), dus een lage huur en met als mogelijk gevolg kostbare eisen van huurders om de woning bij de tijd te brengen.

3.8.8. Vanuit de wens de boerderij te behouden zoals zij die kende heeft [opdrachtgeefster] met de hulp van de notaris aan de rentmeester voorgesteld dat zij de boerderij met erf en aanhorigheden aan hem zou schenken, mits hij er met zijn gezin zou gaan wonen en de staat niet zou wijzigen. De rentmeester zegt dit aanbod te hebben afgeslagen omdat de boerderij ten enenmale ongeschikt was voor bewoning door een gezin met vier kinderen. Bovendien zou een schenking een aanzienlijk bedrag aan schenkbelasting ten laste van de rentmeester betekenen. Daarop is overleg gevoerd met de notaris. Dat overleg heeft uiteindelijk op voorstel van de rentmeester opgeleverd dat er in eerste instantie zou worden toegewerkt naar omvorming van de boerderij met de benodigde grond naar een onder de Natuurschoonwet 1928 (NSW) te rangschikken landgoed. Als dat mocht lukken, zou [opdrachtgeefster] het landgoed alsnog aan de rentmeester schenken, die er na aanleg van een centrale verwarming in elk geval kantoor zou gaan houden en er later ook zou gaan wonen. Mocht rangschikking niet lukken, zou de rentmeester bij het overlijden van zijn principaal al haar bezittingen erven, zodat hij met de verkoop van enkele losse percelen de erfbelasting zou kunnen betalen. Alles om te bewerkstelligen dat hij, rentmeester, op de boerderij zou gaan wonen. Naar zeggen van de rentmeester is dit plan van aanpak ook in grote lijnen in een herzien testament van 29 januari 2015 terechtgekomen, maar de tekst daarvan is niet aan de Rentmeesterskamer vrijgegeven. In elk geval is duidelijk geworden dat dit plan van aanpak is overlegd met de notaris, met [opdrachtgeefster] en met de rentmeester.

Klagers hebben er hun afkeuring over uitgesproken dat een aantal investeringen in de boerderij zoals de aanleg van een centrale verwarmingsinstallatie zijn gefinancierd door [opdrachtgeefster], maar daarbij moet worden bedacht dat het investeringen in 2015 zijn geweest in de toenmalige eigendom van [opdrachtgeefster] en dat ook de cv-installatie in 2015 haar eigendom is geworden. Rangschikking was toen nog niet zeker en de voorgenomen schenking bijgevolg ook niet.

3.8.9. Teneinde rangschikking onder de NSW te realiseren heeft de rentmeester namens [opdrachtgeefster] een perceel grond geruild met grond van de broer van de eerste klager, zodat aan de oppervlakte-eis voor een landgoed kon worden voldaan. In mei 2016 was de rangschikking onder de NSW een feit. Bij notariële akte van 20 mei 2016 heeft [opdrachtgeefster] het landgoed [landgoed] aan de rentmeester geschonken en overgedragen, zulks ter uitvoering van reeds in 2014/2015 gemaakte afspraken. Tevens is notarieel vastgelegd dat de rentmeester het landgoed met erf, omliggende grond en bos als eenheid in z'n geheel in stand zal houden. Het landgoed bestond uit de woonboerderij en uit enkele kadastrale percelen aan de [straat] te [plaats]. Ten tijde van deze schenkings-

Datum: 15 januari 2019

---

overeenkomst hebben [opdrachtgeefster] en haar rentmeester nog andere afspraken gemaakt en notarieel vastgelegd, met name inzake de rol die de rentmeester als mantelzorger vervult. Zowel [opdrachtgeefster] als de rentmeester hebben tegenover de notaris verklaard dat de rentmeester al jarenlang om niet optreedt als mantelzorger en beiden de intentie hebben om dat tijdens het leven van [opdrachtgeefster] te blijven doen. In deze verklaring van [opdrachtgeefster] wordt het gerucht dat de rentmeester zich goed liet betalen voor de verrichte mantelzorg gelogenstraft. De rentmeester heeft zelf steeds ontkend dat hij zich voor de geleverde mantelzorg heeft laten betalen.

3.8.10 Nadat de omvorming tot landgoed was gerealiseerd en het landgoed vervolgens aan de rentmeester was geschonken, waren er nog twee percelen grond die ingevolge het toen geldende testament bij overlijden van [opdrachtgeefster] niet naar de rentmeester zouden overgaan. Het zijn deze twee legaten, die onderwerp waren van de laatste wijziging van het testament, die enkele dagen voor het overlijden in het hospice, aan de notaris is opgegeven en waarvan door hem de akte van 20 september 2017 is opgemaakt. De legaten zijn geschrapt met als gevolg dat ook deze beide percelen naar de rentmeester zijn gegaan. De rentmeester was niet aanwezig bij de bespreking tussen [opdrachtgeefster] en de notaris. Voor de bewering dat deze schrapping op initiatief of onder druk van de rentmeester heeft plaatsgevonden, is geen bewijs gevonden.

3.9. In de stukken wordt gesuggereerd dat de rentmeester ongeoorloofde druk heeft uitgeoefend op zijn opdrachtgeefster om haar testamenten (telkens) aan te passen. Dat betekent dat klagers van mening zijn dat [opdrachtgeefster] in haar gesprekken met de notaris over haar testament haar wil niet in vrijheid zou hebben kunnen verklaren. Klagers of één van hen hebben (heeft) overwogen een procedure tot nietigverklaring van het testament aanhangig te maken. Dat is inderdaad de enige weg om de gegrondheid van dit bepaald ernstige verwijt, dat zich ook tegen de notaris richt, te onderzoeken en te beoordelen. Klager(s) hebben na ingewonnen juridisch advies geen procedure aanhangig gemaakt. Dat betekent dat ervan moet worden uitgegaan dat de testamenten op correcte wijze tot stand zijn gekomen, waarbij naar het oordeel van de Rentmeesterskamer niet uit het oog mag worden verloren dat [opdrachtgeefster] voor de betrokken notaris bepaald geen onbekende was. Klagers menen ten onrechte dat als het laatste testament vernietigd zou worden de kaarten heel anders zouden komen te liggen. Het is immers uiterst aannemelijk gezien de aanleiding tot het opmaken van het testament van 2015 dat ook daarin de rentmeester als enig erfgenaam was benoemd, zoals dat ook al in het testament van 21 april 2011 het geval was.

3.10. De vraag van de directeur van het bureau van de NVR, inhoudende of acceptatie van een nalatenschap geen strijd met artikel 5 van de Gedragscode oplevert, moet ontkennend worden beantwoord, nu het in artikel 5 gaat om de acceptatie van giften of andere voordelen van anderen dan van zijn opdrachtgever.

3.11. De vraag waarom [opdrachtgeefster] haar rentmeester zo heeft begunstigd als zij heeft gedaan had alleen door erflaatster zelf beantwoord kunnen worden.

Datum: 15 januari 2019

3.12 Voorts moet worden bedacht dat de Rentmeesterskamer zich alleen een oordeel vormt over de uitvoering van het rentmeesterwerk, dat een rentmeester voor zijn principaal verricht. In deze zaak heeft de rentmeester nog een andere functie in het leven van zijn principaal vervuld en wel die van mantelzorger. Uit een aantal mailberichten blijkt dat deze zorg zich niet heeft beperkt tot de gebruikelijke begeleiding bij artsen- of ziekenhuisbezoek maar tamelijk veelomvattend was (bijvoorbeeld ook gedurende enige tijd de zorg over de hond van zijn opdrachtgeefster). Het vraagt weinig verbeeldingskracht om het belang van deze mantelzorgfunctie voor [opdrachtgeefster] op waarde te schatten.

De Rentmeesterskamer meet zich geen oordeel aan over de uitvoering van de mantelzorgtaken en dat betekent dat zij zich niet zal uitspreken over tal van kwesties die klagers in dat kader aan de orde hebben gesteld, zoals bij voorbeeld de gang van zaken bij de uitvaart van [opdrachtgeefster].

4. Conclusie en beslissing

De Rentmeesterskamer heeft geen schending van de bepalingen van de Gedragscode NVR door de rentmeester kunnen vaststellen.

Aldus uitgesproken op 15 januari 2019 door mr. J.A.O.M. van Aerde, voorzitter, mr. A.W. van Engen en mr. J.W.H. van der Goes-Petter, leden, en door de voorzitter en mr. S.D. van Wijk, ambtelijk secretaris, ondertekend.

mr. S.D. van Wijk

mr. J.A.O.M. van Aerde